

**AL 10-LEA CONGRES AL SOCIETAȚII INTERNAȚIONALE
DE DIALECTOLOGIE ȘI GEOLINGVISTICĂ
(SIDG) (BUCUREȘTI, 4–8 SEPTEMBRIE, 2023)**

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, Facultatea de Litere a Universității din București și Facultatea de Litere Baia-Mare a Universității Tehnice din Cluj-Napoca au organizat la București, în perioada 4–8 septembrie, 2023, al X-lea Congres al Societății Internaționale de Dialectologie și Geolingvistică (SIDG). Președintele Congresului a fost prof. univ. dr. Nicolae Saramandu, membru corespondent al Academiei Române, iar CS I dr. Habil Manuela Nevaci și CS III dr. Irina Floarea au asigurat secretariatul științific al Congresului.

Congresul a fost deschis cu mesajul președintelui Academiei Române, Ioan-Aurel Pop, care a precizat: „Orice limbă naturală trăiește și prin graiurile și graiurile ei, care îi asigură unitatea în diversitate. Dacoromâna este o limbă unitară, dar aromâna, meglenoromâna și istroromâna ilustrează o anumită evoluție istorică dintr-un trunchi etnic și lingvistic unitar”. Apoi a vorbit profesorul univ. dr. Gheorghe Chivu, președintele Secției de filologie și literatură a Academiei Române și lector dr. Adina Dragomirescu, directorul Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”.

Președintele Congresului, prof. univ. dr. Nicolae Saramandu, membru corespondent al Academiei Române a continuat, după cuvântul de salut, cu o foarte interesantă prezentare a dialectelor române. Este important de reținut din expunerea sa: „Hărțile lexicale prezentate aici evidențiază o distribuție foarte diversificată a cuvintelor de substrat și de origine latină în dialectele românești. Fonologia și morfologia confirmă această observație. Nu este vorba de un teritoriu originar, limitat în spațiu, din care subiecții vorbitori au plecat pentru a se stabili în casele lor actuale. Diferențele regionale își au originea în vastul spațiu romanizat al Imperiului Roman de Răsărit, unde se vorbesc astăzi dialectele românești”.

La acest congres au fost prezenți peste 200 de cercetători din instituții de cercetare și predare prestigioase din Europa, America și Asia și au prezentat 140 de prezentări științifice. În ședința plenară au intervenit patru invitați, profesori cu activitate științifică de prestigiu: prof. univ. dr. Enrique Gargallo Gil de la Universitatea din Barcelona, cu comunicarea *Geoparemiologia romanza. Detti calendariali e meteorologici*, prof. univ. dr. Johannes Kabatek de la Universitatea din Marburg, director al Forschungszentrums Deutscher Sprachatlas Marburg, *Language variation in the historical dialects along the present-day*

French-German state border – a geolinguistic approach, prof. dr. Luchia Antonova-Vasileva de la Academia Bulgară de Științe, directoarea Institutului de Limbă Bulgară, *Current topics and perspectives in the research of the dialects of the Slavic languages in the Balkans with a special focus on geolinguistic studies*. Aceste comunicări au beneficiat de o audiență largă în rândul participanților, iar conținutul științific a atras multe reacții pozitive din partea comunității academice participante.

Secțiunile congresului au fost foarte diverse și au permis participanților să abordeze o multitudine de puncte de vedere și domenii de cercetare strâns legate de dialectologie: atlase lingvistice și digitalizare, noi abordări metodologice și conceptuale, concepte și metode de cercetare, dialectometrie și dialectologie perceptivă, Dialectologie și structura limbii: fonetică, morfologie, lexicologie, semantică, pragmatică și sociolingvistică, frazeologie, etnologie și toponimie, etimologie și surse lingvistice, variabilitate multilingvă și multiculturală. La congres au participat cu comunicări următoarele persoane: ABASHIDZE, Natia, *Batumi Shota Rustaveli State University*, ADAM, Gabriela, „*Sextil Pușcariu*” *Institute of Linguistics and Literary History of the Romanian Academy*, AFANASEV, Iliia, *School of Economics University–Moscow*, AGACHE, Liliana, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, ALDEA, Maria, „*Babeș-Bolyai*” *University, Cluj-Napoca*, ALEXA, Cătălin, „*Constantin Brăiloiu*” *Institute of Ethnography and Folklore of the Romanian Academy*, ALIŪKAITĖ, Daiva, *Institute of the Lithuanian Language*, ANGHELINA, Alexandru, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, APOPEI, Vasile, *Institute of Computer Science of the Romanian Academy, Iasi*, ASSENZA, Elvira, *University of Messina*, AURREKOETXEA, Gotzon, *University of the Basque Country*, BABA, Barbara, *University of Debrecen, Hungary*, BALTASIU, Radu, *Centrul European de Studii în Probleme Etnice, Romanian Academy*, BANJEVIĆ, Alexandra, *University of Montenegro*, BÂRLEA, Gheorghe, „*Ovidius*” *University of Constanța*, BAZINA, Hrvoje, *University of Zadar, Croatia*, BEIS, Stamatis, *Academy of Athens*, BEJINARIU, Silviu-Ioan, *Institute of Computer Science of the Romanian Academy, Iași*, BERINDEI, Cosmina-Maria, „*Sextil Pușcariu*” *Institute of Linguistics and Literary History of the Romanian Academy*, BLEORȚU, Cristina, *University of Zurich*, BOGDAN, Helga, *University of Bucharest*, BOJOGA, Alina, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, BOMPOLAS, Stavros, *University of Patras*, BOTA, Marinela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, BOUKHERROUF, Ramdane, *Université Mouloud Mammeri de Tizi-Ouzou, Algérie*, BROZOVIĆ RONČEVIĆ, Dunja, *University of Zadar, Croatia*, BULUMAC, Alin, *Centrul European de Studii în Probleme Etnice, Romanian Academy*, BULUMAC, Ovidiana, *Centrul European de Studii în Probleme Etnice, Romanian Academy*, BUTNARU, Daniela, „*Al. Philippide*” *Institute of Romanian Philology, Romanian*

Academy, Iași, CĂPRIOARĂ, Cosmin, „Ovidius” University of Constanța, CASTAGNA, Giuliano, Beijing Normal University, CHIRCU, Adrian, „Babeș-Bolyai” University, Cluj-Napoca, CIOCĂRLAN, Alecsandra, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, CIOLAC, Antonia-Ferihan, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, CITRARO, Cinzia, University of Calabria, COHAL, Alexandru, „Al. Philippide” Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, COLCIAR, Rozalia, „Sextil Pușcariu” Institute of Linguistics and Literary History of the Romanian Academy, CONSTANTIN, Cătălin D., University of Bucharest, CONSTANTIN, Francisco R., „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, CONSTANTIN Marinușă, „Valahia” University of Târgoviște, CROITOR, Blanca, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, CUCONA, Maria, University of Bucharest, CUGNO, Federica, University of Torino, CUSAN, Federica, University of Torino, DAFINOIU, Cristina, „Ovidius” University of Constanța, DATSO, Oksana, National University of Ujhorod, Ukraine, DATSO, Taras, National University of Ujhorod, Ukraine, DAVID, Lucian, „Constantin Brăiloiu” Institute of Ethnography and Folklore of the Romanian Academy, DE TIER, Veronique, Dutch Language Institute, DIMA, Emanuela, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, DINA, Marina, Apșa de Mijloc, Ukraine, DINICĂ, Andreea, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, DUBERT-GARCIA, Francisco, Instituto da Lingua Galega / Universidade de Santiago de Compostela, DUBTSOVA, Ludmila, Tomsk State University, DUHALDE, Maitena University of the Basque Country, ENGSTERHOLD, Robert, Research Center Deutscher Sprachatlas, ENSUNZA, Ariane, University of Basque Country, FĂTU, Viviana, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, FIORI, Stefano, University of Pavia, FLOAREA, Irina, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, FLOREA, Alexandru, University of Bucharest, FLORIAN, Lăcrimioara, Technical University of Cluj-Napoca, Faculty of Letters, Baia Mare, FRANK, Marina, Research Center Deutscher Sprachatlas, FUKUSHIMA, Chitsuko University of Niigata Prefecture, GARAVALOVA, Iliyana, Institute of the Bulgarian Language, GHIA, Alberto, Università di Corsica, GONZALEZ GONZALES, Manuel, University of Santiago de Compostela, GUDAITIS, Aidas, Institute of Lithuanian Language, HAJA, Gabriela, „Al. Philippide” Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, Iași, HARHĂȚĂ, Bogdan, „Sextil Pușcariu” Institute of Linguistics and Literary History of the Romanian Academy, Cluj-Napoca, HOFFMEISTER, Toke, Research Center Deutscher Sprachatlas, Philipps University Marburg, HOINĂRESCU, Liliana, „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” Institute of Linguistics of the Romanian Academy, HORNOIU, Diana, „Ovidius” University of Constanța, IFTENE Florin, Institute of Computer Science of the Romanian Academy, Iași,

IONESCU, Emil, *University of Bucharest*, IONESCU-RUXĂNDOIU, Liliana, *University of Bucharest*, ISPAS, Sabina, *Romanian Academy*, JITCĂ, Doina, *Institute of Computer Science of the Romanian Academy, Iași*, KING, Jeremy, *Louisiana State University*, KISELIŪNAITĖ, Dalia, *Institute of the Lithuanian Language*, KLEEN, Caroline, *Research Center Deutscher Sprachatlas*, KOCHEVA, Ana, *Institute of the Bulgarian Language*, KOCSIS, Zsuzsanna, *Hungarian Research Centre for Linguistics*, KVAŠYTĖ, Regina, *Vilnius University Šiauliai Academy (Lithuania)*, LESKAUSKAITĖ, Asta, *Institute of the Lithuanian Language*, LOUIZOU, Alexandra, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, LUNA, Julià, *Carolina, Universidad Nacional de Educación a Distancia, Barcelona*, LUNGU, Gabriela, *University of Huelva, Spain*, LUPU, Irina, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MALIKA, Hocine, *Université Mouloud Mammeri de Tizi-Ouzou, Algérie*, MANTA, Mara, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MĂRGĂRIT, Iulia, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MARIN, Maria, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MARIN, Mihaela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MARINKOVIĆ, Marina, *University of Rijeka (Croatia)*, MARKUS-NARVILA, Liene, *Latvian Language Institute of the University of Latvia*, MÂRZEA, Carmen „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MASTU, Andreea, *University of Bucharest*, MEILIŪNAITĖ, Violeta, *The State Commission of the Lithuanian Language, Institute of the Lithuanian Language*, MEIRELLES, Virginia, *University of Brasília*, MELISSAROPOULOU, Dimitra, *Aristotle University of Thessaloniki*, MENDICINO, Antonio, *University of Calabria*, MERLO, Roberto, *Università degli Studi di Torino*, MIKULENIENE, Danguole, *Institute of the Lithuanian Language*, MOLINU, Lucia, *Université Toulouse II-Jean Jaurès*, MORCOV, Mariana-Mihaela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MOROIANU, Cristian, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, MOROZ G., *National Research University Higher School of Economics (Russia)*, MORTATO, Daniele, *Università di Corsica*, MUNTEANU, Eugen, „*Al. Philippide*” *Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, Iasi*, NEDELICU, Veronica, „*Ovidius*” *University of Constanța*, NEVACI, Manuela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, NICOLAE, Florentina „*Ovidius*” *University of Constanța*, NICULESCU, Oana, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, OGAWA, Shunsuke, *Prefectural University of Hiroshima*, OLARIU, Florin, „*Al. Philippide*” *Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, Iasi*, OLARIU, Veronica, „*Al. Philippide*” *Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, Iasi*, OZOLA, Anete, *Latvian Language Institute of the University of Latvia*, PADILLA-MOYANO,

Manuel, *University of the Basque Country & HSE Moscow*, PARIS, Nicoleta, *University of Bucharest*, PASCALE, Laura, „*Ovidius*” *University of Constanța*, PETUHOV, Nicoleta, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, POPESCU, Cecilia-Mihaela, *University of Craiova*, PRANTERA, Nadia, *University of Calabria*, PROKIC, Jelena, *Leiden University*, RABABAH, Luqman, *Jadara University, Jordan*, RĂUȚU, Daniela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, RAZKY, Abdelhak, *University of Brasilia*, RODINADZE, Shota, *Batumi Shota Rustaveli State University*, ROST BAGUDANCH, Assumpció, *Universitat de les Illes Balears*, ROTARU, Mihaela, *University of Bucharest*, SAMO, Giuseppe, *School of Chinese Language and Literature, Central China Normal University*, SORENSON, Travis, *University of Central Arkansas, USA*, SOUKAYNA Moubarik, *Université Sainte-Anne, Canada*, SOUSA, Xulio, *Universidade de Santiago de Compostela*, SPAGNOL, Michael, *University of Malta*, SPECCHIA, Maria Sabrina, *University of Turin*, STAFECKA, Anna, *Latvian Language Institute of the University of Latvia*, STAN, Camelia, *University of Bucharest*, STĂNESCU, Alin, *Departamentul României de Pretutindeni*, STAVRO, Elsa, „*Dunărea de Jos*” *University, Galați, Romania*, STOICA, Daniela, ‘*Fan S. Noli*’ *University of Korçë, Albania*, STOICA, Gabriela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, SUNG, Matthew, *Leiden University*, SZABÓ, Gergely, *Hungarian Research Centre for Linguistics*, ȘARAMET, Ruth, *University of Bucharest*, ȘERBAC, Patricia, *University of Medicine of Târgu-Mureș*, ŠKOFIC, Jožica, *Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language*, SHKRELI, Enkelejda, *Academy of Albanian Studies, Tirana*, SCHÖNBERG, Andreas, *Research Center Deutscher Spachatlas*, TANDILAVA, Lile, *Batumi Shota Rustaveli State University*, TELEOACĂ, Daniela, „*Iorgu Iordan – Al. Rosetti*” *Institute of Linguistics of the Romanian Academy*, TIGZIRI Noura, *Université Mouloud Mammeri de Tizi-Ouzou, Algérie*, TILLINGER, Gábor, *Uppsala University*, TOMOV Daniel, „*St. Kliment Ohridski*” *University of Sofia, Bulgaria*, TOPALĂ, Dragoș, *University of Craiova*, TOPCIU, Renata, *University of Bucharest*, TRUMPA, Edmundas, *Latvian Language Institute of the University of Latvia*, ȚÎRCOMNICU, Emil, „*Constantin Brăiloiu*” *Institute of Ethnography and Folklore of the Romanian Academy*, UGRYUMOVA, Maria, *Tomsk State University*, UNGUREANU, Cristina, *University of Pitești, Romania*, URSINI, Francesco-Alessio, *School of Chinese Language and Literature, Central China Normal University*, VARGHA, Fruzsina S., *Hungarian Research Centre for Linguistics*, VASILCHENKO, Anna, *Tomsk State University*, VASILESCU, Andra, *University of Bucharest*, VĂTĂȘESCU, Cătălina, *The Institute for South-East European studies of the Romanian Academy*, VEVERE, Daira, *Latvian Language Institute/ University of Latvia*, VLASIN, Ana-Veronica, „*Sextil Pușcariu*” *Institute of Linguistics and Literary History of the Romanian Academy*, VRANIĆ, Silvana, *University of Rijeka (Croatia)*, WESTERBERG, Anna, *Institute*

for Language and Folklore, Uppsala, ZAFIU, Rodica, University of Bucharest, ZEMICHEVA, Svetlana, Tomsk State University, ZULJAN KUMAR, Danila, Fran Ramovš Institute of Slovenian Language, ZULOAGA, Eneko, University of the Basque Country.

Anul acesta, în cadrul congresului a fost organizată și cea de-a 53-a sesiune anuală de lucru a *Atlasului limbilor europene (Atlas Linguarum Europae – ALE)*, unde reprezentanții comitetelor naționale au discutat anumite aspecte legate de finalizarea volumului al 10-lea. De asemenea, au fost aleși noi membri ai echipei de coordonare ALE. Din 2005, președinția, arhivele și secretariatul general al ALE își au sediul la București, la Institutul de Lingvistică al Academiei Române.

În ședința de închidere, au luat cuvântul prof. Alfred Lameli, prof. Jose Enrique Gargallo Gil, prof. Manuel Gonzales Gonzales, prof. Johannes Kabatek și prof. Nicolae Saramandu care au vorbit despre viitorul dialectologiei și geografiei lingvistice la nivel european și global. S-a ajuns la concluzia că nivelul lucrărilor prezentate la acest congres a fost de un înalt standard academic, cu aspecte inovatoare și noi metode de cercetare asupra materialului dialectal și a idiomurilor vorbite în diverse părți ale lumii.

S-a stabilit că următorul congres SIDG va avea loc în 2026 la Marburg, organizat de profesorul universitar, Alfred Lameli, directorul Forschungszentrums Deutscher Sprachatlas Marburg.

A fost ales noul comitet SIDG: președinte: Manuela Nevaci, secretar: Irina Floarea, vicepreședinți: Alfred Lameli, Jose Enrique Gargallo Gil, Shunsuke Ogawa, Dangoule Mikoulienie, Lucia Antonova-Vasileva, Manuel Gonzales Gonzales, Charles Videgain, Jozica Skofic. Într-un nou mandat, redactorul-șef al revistei DiG, Astrid van Nahl și secretarul de redacție Ruth van Nahl își vor continua activitatea ca redactori ai revistei oficiale SIDG.

La finalul Conferinței s-a organizat o excursie la Sinaia, la Castelul Peleş și la Mănăstirea ortodoxă Sinaia, monumente reprezentative pentru cultura și istoria românească.

Manuela Nevaci, Irina Floarea
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”
al Academiei Române
București, Calea 13 Septembrie, nr. 13
Universitatea din București
Str. Edgar Quinet, nr. 5–6